

ΙΑΤΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΚΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
Σάββατο 8 Δεκεμβρίου 2012

ΘΞΕΙΑ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΣΑΜΠΟΥΡΗ ΣΟΦΙΑ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ/ ΠΑΙΔΟΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΟΣ
ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝ.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ορισμοί

Αλλεργία:

□ “ανεπιθύμητη αντίδραση του οργανισμού που προκαλείται με μια ειδική ανοσολογική απάντηση και που αναπαράγεται κάθε φορά μετά την έκθεσή του ατόμου στο συγκεκριμένο αλλεργιογόνο”

Αλλεργιογόνο:

□ “συγκεκριμένα συστατικά (συνήθως πρωτεΐνες) που αναγνωρίζονται από κύτταρα του ανοσολογικού συστήματος ειδικά για το αλλεργιογόνο-πρωτεΐνη αυτή και εκλύουν ειδικές ανοσολογικές αντιδράσεις, που έχουν σαν αποτέλεσμα ορισμένα χαρακτηριστικά συμπτώματα”

Τι προκαλεί μια αλλεργική αντίδραση?

- Υπεραντίδραση του ανοσολογικού συστήματος
- Ο οργανισμός αναγνωρίζει το αλλεργιογόνο σαν βλαβερό στοιχείο

↓
αμύνεται με σκοπό την προστασία

↓
απελευθερώνονται διάφορες χημικές ουσίες
ισταμίνη

↓
αλλεργική αντίδραση- συμπτώματα

Daily

D
TH

PRIVATE
MEDICAL
THREE
S FR
t for h

**‘Εάν οι αλλεργίες
συνεχίσουν να αυξάνονται
όπως τώρα, μέχρι το
2050 θα είμαστε όλοι
αλλεργικοί’**

11

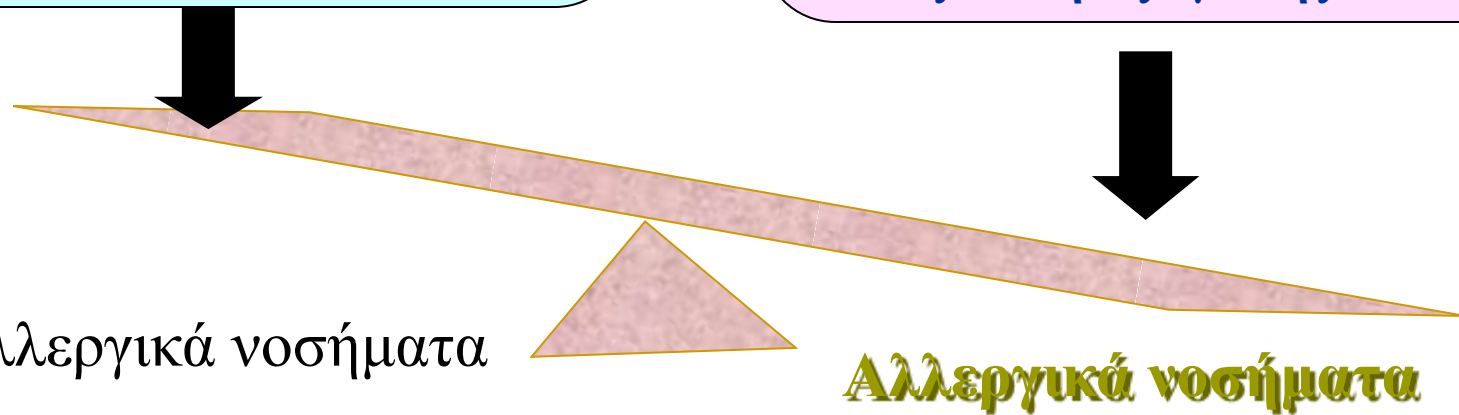

Παράγοντες που αυξάνουν τον κίνδυνο εμφάνισης αλλεργιών

Περιβάλλον

- Αναπτυσσόμενες χώρες
- Πολυμελής οικογένεια
- Αγροτικό σπίτι, ζώα
- Εντερική χλωρίδα ποικίλη
- Μικρή αντιβιοτική χρήση
- Υψηλό φορτίο με παράσιτα
- Φτωχή υγιεινή

- Αναπτυγμένες (δυτικές) χώρες
- Ολιγομελής οικογένεια
- Αστικό σπίτι
- Εντερική χλωρίδα σταθερή
- Μεγάλη αντιβιοτική χρήση
- Χαμηλό φορτίο με παράσιτα
- Καλές συνθήκες υγιεινής

Γονίδια

Κοινά αλλεργιογόνα

- Τροφές
- Φάρμακα
- Latex
- Επιθήλια Ζώων
- Γύρεις γρασιδιών
- Γύρεις αγριόχορτων
- Γύρεις δέντρων
- Ακάρια
- Μύκητες
- Έντομα

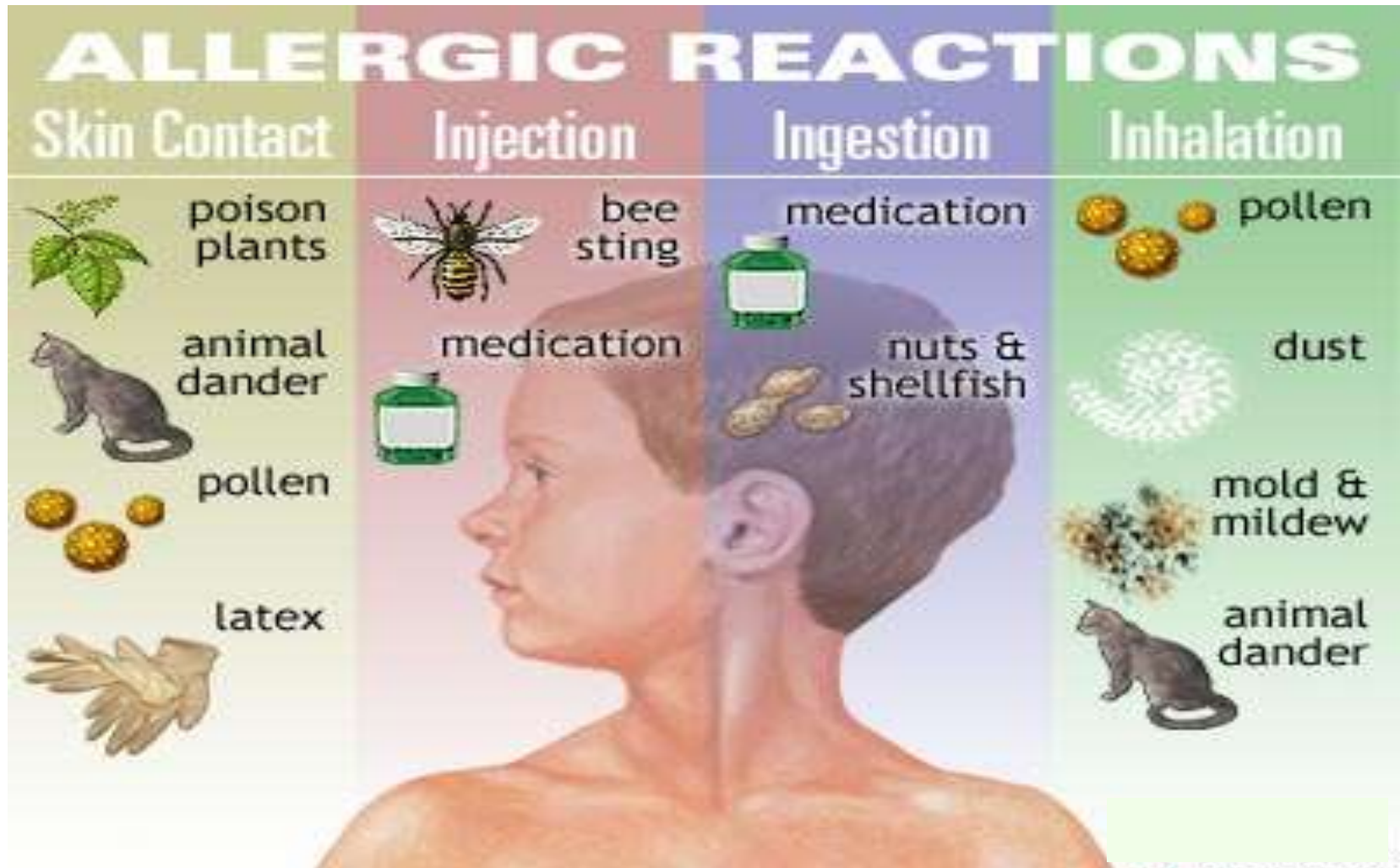

Συχνότητα

- Αυξανόμενη συχνότητα
- **15% -30%** πιστεύουν ότι το παιδί τους έχει μια τροφική αλλεργία
- **0,3-7,5 %** αλλεργία στο γάλα
- Τροφή: > 90 % αναφυλαξίας στα παιδιά

Οδοί ευαισθητοποίησης

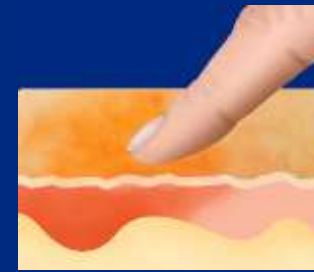

Τροφή

Γονίδια

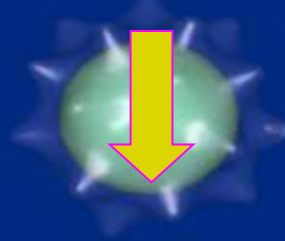
**Ερεθιστικές
ουσίες**

**Εισπνεόμενα
αλλεργιογόνα**

Ανοσολογική απάντηση

Λοίμωξη

Ατοπική Δερματίτιδα

Ρινίτιδα/ Άσθμα

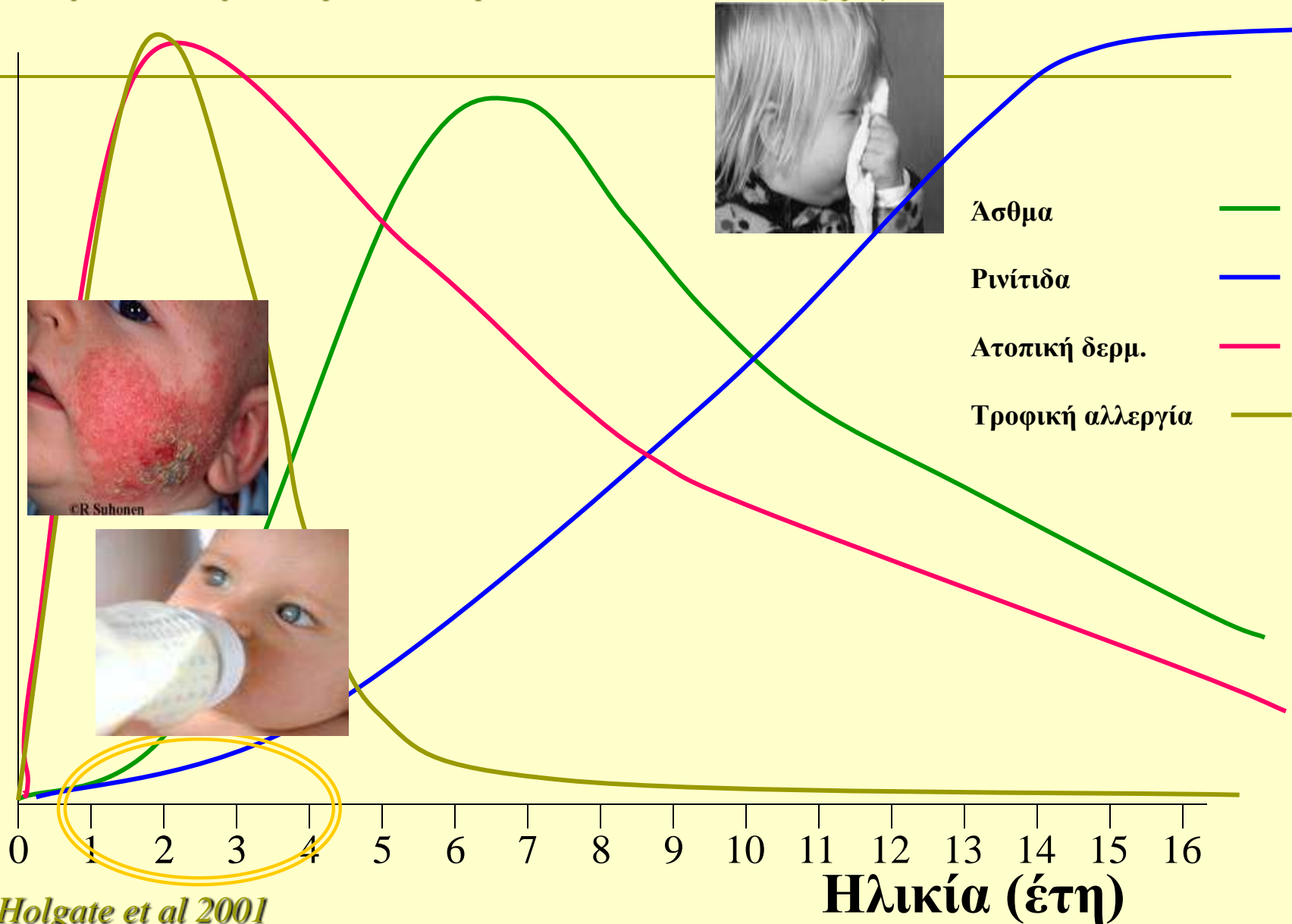
Τροφική αλλεργία

**Αλλεργία σε
έντομα**

Εκδήλωση συμπτωμάτων στον χρόνο

Σχετική συχνότητα

Κοινά αλλεργιογόνα

Γάλα

Αυγό

Φυστίκι

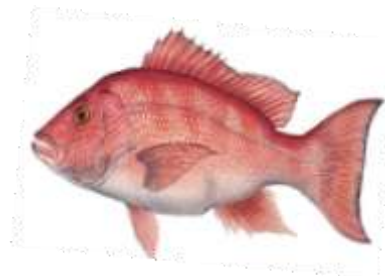
Ξηροί καρποί

Σόγια

Σιτάρι

Ψάρι

Οστακοειδή

Πολλαπλές τροφικές αλλεργίες

- Περισσότερα παιδιά με τροφικές αλλεργίες
- Μελέτες η αλλεργία στο γάλα και στο αυγό μπορεί να επιμένουν έως και τα 10 έτη
(Skripak JACI 2007)
- Οι ξηροί καρποί, τα ψάρια και τα οστρακοειδή συνήθως επιμένουν στην εφηβεία ή και στην ενήλικη ζωή

Αλλεργική αντίδραση:

Τι μπορεί να πει ή να κάνει ένα παιδί;

Λέει

- “Η γλώσσα μου (ή το στόμα μου) με ξύνει”
- “Η γλώσσα μου είναι ζεστή/με καίει”
- “Το στόμα μου είναι περίεργο”
- “Κάτι κόλλησε στο λαιμό μου”
- “Αισθάνομαι κάτι να έχω στα αυτιά μου
- “Αυτό το φαγητό καίει”

Κάνει

- Τραβάει ή ξύνει τη γλώσσα του
- Τρέχουν σάλια
- Βράγχος φωνής
- Βάζει το χέρι του στο στόμα του
- Μπερδεμένες λέξεις
- Δείχνει ασυνήθιστη συναισθηματική εξάρτηση – προσκόλληση

Σημεία και συμπτώματα

Ποικίλουν:

- Άμεσα συμπτώματα: ήπια - σοβαρά- απειλητικά για τη ζωή

- χρόνια συμπτώματα:
  - έμετος / διάρροια / φτωχή ανάπτυξη

  - Έκζεμα

Έκζεμα

Σημεία και συμπτώματα

- Ποικίλουν: συμπτώματα → ήπια- σοβαρά- απειλητικά για τη ζωή
  - έμετος / διάρροια / φτωχή ανάπτυξη
  - Έκζεμα
  - κνίδωση / αγγειοοίδημα

Αγγειοοίδημα

Κνίδωση

Σημεία και συμπτώματα

- **Ποικίλουν: χρόνια συμπτώματα-ήπια σοβαρά-απειλητικά για τη ζωή**
  - Έκζεμα
  - έμετος / διάρροια / φτωχή ανάπτυξη
  - κνίδωση / αγγειοοίδημα

  - βήχας / συμφόρηση
  - Κνησμός φάρυγγα
  - Κνησμός οφθαλμών
  - Αναπνευστική δυσχέρεια

Σημεία και συμπτώματα

Σημεία και συμπτώματα

- κνίδωση / αγγειοοίδημα
  - Έκζεμα
  - έμετος / διάρροια / φτωχή ανάπτυξη
  - βήχας / συμφόρηση
  - Αναπνευστική δυσχέρεια
-
- Υπόταση / shock
    - **Αναφυλαξία** – συστηματική αλλεργική αντίδραση

Τι είναι **αναφυλαξία-αναφυλακτικό shock**;

- Ο πιο σοβαρός και αιφνίδιος τύπος αλλεργικής αντίδρασης-ταχεία έναρξη
- Συμβαίνει όταν το παιδί εκτίθεται στο αλλεργιογόνο που είναι ευαισθητοποιημένο
- Απειλητικό για τη ζωή
- Επείγουσα κατάσταση

Συχνότητα της αναφυλαξίας

- Σε 2 μεγάλες δημοσιευμένες μελέτες:
>59% (12-19 ετών)
- Σε μελέτη 13 επεισοδίων αναφυλακτικών αντιδράσεων παιδιών σχολικής ηλικίας
οι 6 συνέβησαν στο **σχολείο**

Θανατηφόρες αντιδράσεις: πότε συμβαίνουν ;

Παράγοντες κινδύνου:

- Άσθμα (μη ελεγχμένο)
- Έφηβοι
- Αλλεργία σε ξηροί καρποί
- Καθυστερημένη χορήγηση φαρμάκων
(αδρεναλίνης)

(Bock JACI 2001/2007)

Συμπτώματα αναφυλακτικού shock

- Δυσκολία στην αναπνοή και/ ή θορυβώδης αναπνοή
- Οίδημα γλώσσας
- Οίδημα λάρυγγα
- Δυσκολία στην ομιλία ή βράγχος φωνής
- Επίμονος βήχας
- Ζάλη
- Ωχρότητα
- Απώλεια συνείδησης/Λιποθυμία

Διάγνωση Αλλεργιών

- Ιστορικό
- Εξετάσεις αίματος (RAST)
- **Τεστ αλλεργίας**
-δερματικά τεστ

Θεραπεία τροφικής αλλεργίας

- Δεν υπάρχει θεραπεία (ακόμα) για την τροφική αλλεργία
- Η μόνη θεραπεία είναι η **ΑΠΟΦΥΓΗ**

Θεραπεία αναπνευστικής αλλεργίας

- Αντιισταμινικά
- Εισπνεόμενα ρινικά κορτικοστεροειδή
- Εισπνεόμενα βρογχοδιασταλτικά
- Εισπνεόμενα κορτικοστεροειδή
- Κορτιζόνη από του στόματος
- Ανοσοθεραπεία

Θεραπεία εκζέματος

- Ενυδατικές κρέμες/ γαλακτώματα
- Τοπικά κορτικοστεροειδή
- Ανοσοτροποποιητικές κρέμες

Θεραπεία τροφικής αλλεργίας

- Δεν υπάρχει θεραπεία (ακόμα) για την τροφική αλλεργία
- Η μόνη θεραπεία είναι η **ΑΠΟΦΥΓΗ >> Δίαιτα**

Αντιμετώπιση οξείας αλλεργικής αντίδρασης

- **Φαρμακευτική αγωγή:** αντιισταμινικά
κορτιζόνη

Αντιμετώπιση αναφυλαξίας

I. Αντιμετώπιση οξέων επεισοδίων

II. Αποφυγή υποτροπών (πρόληψη)

Αντιμετώπιση αναφυλαξίας

ΙΔΙΑ
αντιμετώπιση σε
ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ
αίτιο

Αδρεναλίνη

Θεραπεία εκλογής

Πως χρησιμοποιείται;;

150 mcg

ΠΑΙΔΙΑ

ΒΕΛΟΝΑ=

Καλύπτεται από ελαστικό
θήκη

ΑΜΕΣΟΣ ΠΕΡΙΕΚΤΗΣ=

Γυάλινη σύριγγα με αδρεναλίνη
καλύπτεται από ελαστικό έμβολο

300 mcg

ΠΑΙΔΙΑ
>30kg

1. Αφαιρέστε το μαύρο καπάκι της βελόνας

2. Αφαιρέστε το μαύρο καπάκι ασφαλείας από το κόκκινο κουμπί εκτόξευσης

3. Κρατήστε την Αναρτη-
σταθερά, κάθετα στην έξω
πλάγια επιφάνεια του
μηρού

4. Την κρατάτε σταθερά
για 10 sec

Αντιμετώπιση αναφυλαξίας

I. Αντιμετώπιση οξέων επεισοδίων

II. Αποφυγή υποτροπών (πρόληψη)

FOOD ALLERGIES AND SCHOOL

A Guide to Keeping Your Child
Safe and Included

RUTH LOVETTSMITH
Founder of BestAllergySites.com

Προλαμβάνοντας την τροφική αλλεργία

Δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος:

- Πρόληψη
- Αναγνώριση μιας αλλεργικής αντίδρασης
- Αντιμετώπιση
- Συστάσεις στους γονείς και τους εκπαιδευτές

Προλαμβάνοντας μια αντίδραση

Αποφυγή έκθεσης στο αλλεργιογόνο

- Κατά τη διάρκεια του σχολείου
- Κατά τη μετακίνηση από και προς το σχολείο
- Κατά τη διάρκεια σχολικών εκδηλώσεων
- Κατά τη διάρκεια σχολικών εκδρομών

Προλαμβάνοντας μια αντίδραση

- Η έκθεση σε τροφικά αλλεργιογόνα με την επαφή ή με την εισπνοή είναι **απίθανο** να προκαλέσει αλλεργική αντίδραση επικίνδυνη για την ζωή
- Υπάρχει κίνδυνος αντίδρασης: εάν το παιδί ακουμπήσει το αλλεργιογόνο και μετά βάλει τα χέρια του κοντά στο στόμα ή στη μύτη

Προλαμβάνοντας μια αντίδραση

- Η αποφυγή είναι το κλειδί για την πρόληψη μιας αντίδρασης
- Ποια είναι τα προβλήματα που μπορεί να έχουμε
  - Διασταυρούμενη αντίδραση
  - Λάθος ετικέτες σε τροφές
  - Τροφές χωρίς ετικέτες

Γιατί τα σχολεία πρέπει να έχουν εκπαιδευτικά προγράμματα για την αντιμετώπιση τροφικής αλλεργίας

- Έχουν την ευθύνη για την υγεία και την ασφάλεια των παιδιών
- Συνήθως συμβαίνουν συνήθως στον χώρο του σχολείου
- Θνητότητες: μετά από καθυστέρηση χορήγησης αδρεναλίνης & παροχής ιατρικής βοήθειας
- ↑ κίνδυνος: αν συνυπάρχει άσθμα
- Τα αλλεργικά παιδιά αντιμετωπίζουν σημαντικές κοινωνικές και συναισθηματικές προκλήσεις

...και κάτι περισσότερο από έναν φυσικό κίνδυνο

- Να αναγνωρίζουμε πιθανό συναισθηματικό stress
  - Διαταραχές σίτισης
  - Ανησυχία
  - κατάθλιψη
- Να εντοπίζουμε πείραγμα/ bullying
- Να αποφεύγουμε την απομόνωση και τον στιγματισμό
- Να ζητήσουμε βοήθεια από τις κοινωνικές υπηρεσίες

Τι πρέπει να λέμε σε ένα αλλεργικό παιδί στο σχολείο

1. Οι αλλεργίες είναι σοβαρό θέμα
Μην αφήνετε τους συμμαθητές τους να κάνουν
αστεία γι'αυτές
2. Να μην μοιράζονται την τροφή τους με φίλους
3. Να μην παίρνουν φαγητό από τους συμμαθητές
τους
4. Να φέρουν το δικό τους πρόγευμα από το σπίτι
5. Να γνωρίζουν τις αλλεργίες τους

Ο ρόλος του γονέα/κηδεμόνα

- Να ενημερώσουν **γραπτώς** το σχολείο ότι το παιδί τους παρουσιάζει αλλεργίες
- Να ενημερώσουν γραπτώς το σχολείο ότι το παιδί τους αντιμετωπίζει κίνδυνο αναφυλακτικής αντίδρασης
- Οι γραπτές οδηγίες να είναι από τον θεράποντα ιατρό
- Να παρέχουν εξατομικευμένο θεραπευτικό σχήμα αντιμετώπισης σε περίπτωση αναφυλαξίας
- Να παρέχουν γραπτή προειδοποίηση στο σχολείο για χορήγηση Anapen=αδρεναλίνης ή/και να εκπαιδεύουν το παιδί τους στη χρήση τους

Εξατομικευμένο Θεραπευτικό σχήμα αντιμετώπισης

Food Allergy Action Plan

Name: _____ D.O.B.: ____/____/____

Allergy to: _____

Weight: _____ lbs. Asthma: Yes (higher risk for a severe reaction) No

Place Student's Picture Here

Extremely reactive to the following foods: _____

THEREFORE:

If checked, give epinephrine immediately for ANY symptoms if the allergen was likely eaten.

If checked, give epinephrine immediately if the allergen was definitely eaten, even if no symptoms are noted.

<p>Any SEVERE SYMPTOMS after suspected or known ingestion:</p> <p>One or more of the following:</p> <p>LUNG: Short of breath, wheeze, repetitive cough</p> <p>HEART: Pale, blue, faint, weak pulse, dizzy, confused</p> <p>THROAT: Tight, hoarse, trouble breathing/swallowing</p> <p>MOUTH: Obstructive swelling (tongue and/or lips)</p> <p>SKIN: Many hives over body</p> <p>Or combination of symptoms from different body areas:</p> <p>SKIN: Hives, itchy rashes, swelling (e.g., eyes, lips)</p> <p>GUT: Vomiting, crampy pain</p>	<p>1. INJECT EPINEPHRINE IMMEDIATELY</p> <p>2. Call 911</p> <p>3. Begin monitoring (see box below)</p> <p>4. Give additional medications:[*]</p> <p>-Antihistamine</p> <p>-Inhaler (bronchodilator) if asthma</p> <p><small>*Antihistamines & inhalers/bronchodilators are not to be depended upon to treat a severe reaction (anaphylaxis). USE EPINEPHRINE.</small></p>
--	---

<p>MILD SYMPTOMS ONLY:</p> <p>MOUTH: Itchy mouth</p> <p>SKIN: A few hives around mouth/face, mild itch</p> <p>GUT: Mild nausea/discomfort</p>	<p>1. GIVE ANTIHISTAMINE</p> <p>2. Stay with student; alert healthcare professionals and parent</p> <p>3. If symptoms progress (see above), USE EPINEPHRINE</p> <p>4. Begin monitoring (see box below)</p>
--	---

Medications/Doses

Epinephrine (brand and dose): _____

Antihistamine (brand and dose): _____

Other (e.g., Inhaler-bronchodilator if asthmatic): _____

Monitoring

Stay with student; alert healthcare professionals and parent. Tell rescue squad epinephrine was given; request an ambulance with epinephrine. Note time when epinephrine was administered. A second dose of epinephrine can be given 5 minutes or more after the first if symptoms persist or recur. For a severe reaction, consider keeping student lying on back with legs raised. Treat student even if parents cannot be reached. See back/attached for auto-injection technique.

Parent/Guardian Signature _____ Date _____ Physician/Healthcare Provider Signature _____ Date _____

ascia ACTION PLAN FOR Anaphylaxis

For use with Epipen® or Epipen® Jr. adrenaline auto-injectors

MILD TO MODERATE ALLERGIC REACTION

- swelling of lips, face, throat
- hives or welts
- tingling mouth, abdominal pain, vomiting

ACTION

- Stay with person and call for help
- give medications if prescribed
- locate Epipen® or Epipen® Jr.
- contact family/caregiver

Watch for any one of the following signs of Anaphylaxis

ANAPHYLAXIS (SEVERE ALLERGIC REACTION)

- difficult, noisy breathing
- swelling of tongue
- swelling/collapse of throat
- difficulty talking and/or hoarse voice
- weakness or dizziness/loss of consciousness
- loss of consciousness and/or collapse
- pale and floppy (young children)

ACTION

- Give Epipen® or Epipen® Jr.
- Call ambulance - telephone 000 (Aus) or 911 (US)
- Lay person flat and elevate legs. If breathing is difficult, allow to sit but do not stand
- Contact family/caregiver
- Further adrenaline doses may be given if no response after 5 minutes (if another adrenaline auto-injector is available)

If in doubt, give Epipen® or Epipen® Jr.

Epipen® is a generic product for children ages 7-17 years.

Medical professionals in hospital or at other health care facilities only.

Additional information:

TURN FORM OVER

Form provided courtesy of FAAN (www.foodallergy.org) 7/2010

Ο ρόλος του γονέα/κηδεμόνα

- Να παρέχουν την Απαρην στο σχολείο
- Να πληροφορήσουν το σχολείο εάν το παιδί φέρει την αδρεναλίνη μαζί του και/ ή αν πρέπει να κρατείται στα φαρμακείο του σχολείου
- Να βεβαιώνονται ότι το φάρμακο δεν έχει λήξει
- Να φέρει βραχιολάκι (medic alert) που επιβεβαιώνει την αλλεργία του
- Να αντικαταστήσουν την αδρεναλίνη όταν αυτή λήξει ή όταν χρησιμοποιηθεί

Συμπερασματικά

Εξασφαλίζοντας ένα υγιές περιβάλλον

- Προλαμβάνω μια αντίδραση:
  - Αποφυγή
  - Ενημέρωση για την εξατομικευμένη περίθαλψη παιδιού με πρόβλημα υγείας

- Αναγνώριση μιας αντίδρασης:
  - Σημεία και συμπτώματα

- Αντιμετώπιση μιας αλλεργικής αντίδρασης:
  - Ενημέρωση για το θεραπευτικό σχήμα αντιμετώπισης μιας αλλεργικής αντίδρασης
  - Εξοικείωση με τα φάρμακα

...χωρίς να ξεχνάμε

- Η αναφυλαξία είναι δυνητικά επικίνδυνη για τη ζωή
- Το θεραπευτικό σχήμα - *απαραίτητο* για κάθε μαθητή: μειώνει τον κίνδυνο
- Να γνωρίζουμε τον αλλεργικό μαθητή του σχολείου και σε τι είναι αλλεργικός/ή
- Να γνωρίζουμε τον τρόπο χορήγησης της επείγουσας αντιμετώπισης
- Καλέστε βοήθεια εάν δεν είστε σίγουροι!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ

